

КИНО УРЛАГИЙГ ДЭМЖИХ ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь кино үйлдвэрлэх үйл ажиллагааны эрх зүйн үндсийг бүрдүүлж, Монгол Улсад кино бүтээх таатай орчныг бий болгох, кино урлагийг хөгжүүлэхэд төрөөс дэмжлэг үзүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Кино урлагийг дэмжих хууль тогтоомж

2.1.Кино урлагийг дэмжих хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Соёлын тухай хууль, Оюуны өмчийн тухай хууль, Зохиогчийн эрхийн тухай хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэлд хамаарах этгээд

3.1.Энэ хууль Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт кино үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа Монгол Улсын болон гадаадын иргэн, хуулийн этгээд, олон улсын кино наадамд оролцож байгаа Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээдэд хамаарна.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

- 4.1.1."кино" гэж техник технологи ашиглан олон нийтэд түгээх зорилгоор дуу авиа дагалдсан эсэхээс үл хамааран хоорондоо холбоотой цуврал дүрсийг хөдөлгөөнт хэлбэрт оруулан үзэх боломжтой аргаар туурвисан бүтээлийг;
- 4.1.2."монгол кино" гэж Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээд нь тухайн киноны зохиогч, эрх эзэмшигч, кино продюсер байх, эсхүл Монгол Улсын иргэн ерөнхий найруулагчаар ажилласан киног;
- 4.1.3."хамтарсан кино" гэж талуудын эрх, үүрэг, санхүүжилтийн асуудал, хамтын ажиллагааны хүрээг тодорхойлсон хэлцлийн үндсэн дээр гадаад улсын иргэн, хуулийн этгээдтэй хамтран бүтээсэн киног;
- 4.1.4."гадаад кино" гэж энэ хуулийн 4.1.2, 4.1.3-т зааснаас бусад киног;
- 4.1.5."кино үйлдвэрлэл" гэж кино бүтээх, түгээхтэй холбоотой цогц үйл ажиллагааг;
- 4.1.6."кино бүтээх" гэж кино төсөл боловсруулах, кино зохиол бичих, зураг авалт, эвлүүлэг, дуу, дүрсний найруулга хийх зэрэг кино түгээх хүртэлх бүтээлч үйл ажиллагааг;
- 4.1.7."зохиогч" гэж Зохиогчийн эрхийн тухай хуулийн 4.1.1-д заасан этгээдийг;
- 4.1.8."эрх эзэмшигч" гэж Зохиогчийн эрхийн тухай хуулийн 4.1.2-т заасан этгээдийг;
- 4.1.9."кино түгээх" гэж киног техник технологи ашиглан олон нийтэд үзүүлэх үйл ажиллагааг;
- 4.1.10."кино продюсер" гэж киног бүтээх үйл ажиллагааг санаачлан зохион байгуулсан, уг бүтээлтэй холбоотой эрх эдэлж, үүрэг хүлээх хувь хүн, хуулийн этгээдийг;
- 4.1.11."кино зуучлагч" гэж Зохиогчийн эрхийн тухай хуулийн дагуу киног нийтэд түгээх үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэн, хуулийн этгээдийг;
- 4.1.12."кино үйлдвэрлэлийн дэд бүтэц" гэж кино үйлдвэрлэл эрхлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн барилга байгууламж, мэдээллийн сүлжээ, техник, программ хангамж, мэдээллийн санг;
- 4.1.13."тоон гарын үсэг" гэж Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн 4.1.2-т заасныг;
- 4.1.14."цахим баримт бичиг" гэж Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн 4.1.4-т заасныг.

5 дугаар зүйл.Кино урлагийг дэмжих чиглэл, зарчим

5.1.Төрөөс кино урлагийг дэмжихэд дараах чиглэл баримтална:

- 5.1.1.уран бүтээлчийн хөгжлийг дэмжих, дотоод, гадаадад сургах, мэргэшүүлэх;
- 5.1.2.кино үйлдвэрлэлд шаардагдах дэд бүтцийг бий болгох, техник технологийг сайжруулахад хөрөнгө оруулалт, татвар, санхүү болон бусад хэлбэрээр дэмжлэг үзүүлэх;

- 5.1.3.кино урлагийн салбарт оруулах дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх.
- 5.2. Кино урлагийг дэмжихэд дараах зарчим баримтална:
- 5.2.1. ил тод, шударга, тэгш өрсөлдөх боломжтой байх;
- 5.2.2. хялбаршуулсан зохицуулалт бүхий, хэрэгжихүйц, тодорхой байх;
- 5.2.3. уран бүтээлчийн үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх эрхийг нь хязгаарлахгүй байх.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

КИНО УРЛАГИЙГ ДЭМЖИХ ТАЛААРХ ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮРЭН ЭРХ

6 дугаар зүйл. Засгийн газрын бүрэн эрх

- 6.1. Засгийн газар кино урлагийг дэмжих талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:
- 6.1.1. кино урлагийг дэмжих, хүний нөөцийг хөгжүүлэх хөтөлбөр, төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлэх;
- 6.1.2. кино үйлдвэрлэлд шаардагдах дэд бүтцийг бий болгох, барилга байгууламж барих, техник технологийг сайжруулахад татвар, санхүү болон бусад хэлбэрээр дэмжлэг үзүүлэх;
- 6.1.3. кино бүтээх чиглэлээр уран бүтээлч, ажилтныг сургах, мэргэшүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах, дэмжлэг үзүүлэх;
- 6.1.4. энэ хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан Кино урлагийн зөвлөлийн дарга, гишүүнд нэр дэвшүүлэх болон зөвлөлийн ажиллах журмыг батлах;
- 6.1.5. энэ хуулийн 9.11-д заасан ажлын албаны бүтэц, орон тоо, дүрмийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 5-д заасны дагуу батлах;
- 6.1.6. хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

7 дугаар зүйл. Соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын бүрэн эрх

- 7.1. Кино урлагийг дэмжих талаар соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:
- 7.1.1. дотоод, гадаадын болон олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах;
- 7.1.2. кино үйлдвэрлэх үйл ажиллагаатай холбогдсон дүрэм, журмыг батлах;
- 7.1.3. кино үйлдвэрлэлийн аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн стандарт, норм, нормативыг боловсруулж, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн 9.1-д заасны дагуу батлуулах;
- 7.1.4. хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

8 дугаар зүйл. Соёлын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын бүрэн эрх

- 8.1. Кино урлагийг дэмжих талаар соёлын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:
- 8.1.1. кино үйлдвэрлэлийн салбарт зохиогчийн эрхийг хамгаалах талаар холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах, дэмжих;
- 8.1.2. олон улсын кино арга хэмжээнд монгол киног оролцуулах, Монгол Улсад олон улсын кино наадам зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх.

9 дүгээр зүйл. Кино урлагийн зөвлөлийн бүтэц, бүрэн эрх

- 9.1. Кино урлагийн зөвлөл /цаашид "Зөвлөл" гэх/ нь кино урлагийг дэмжих бодлого, шийдвэрийн төсөлд санал өгөх, гадаадын иргэн, хуулийн этгээдэд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт кино зураг авах зөвшөөрөл олгох, тусгай сангаас санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээ болон кино бүтээх зардлын буцаан олголтын үйл ажиллагаанд санал, дүгнэлт гаргах чиг үүрэгтэй байна.
- 9.2. Зөвлөл нь дарга, орон тооны бус 10 гишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр ажиллах бөгөөд үйл ажиллагаандаа хараат бус байх зарчмыг баримтална.
- 9.3. Зөвлөлийн гишүүний 30-аас доошгүй хувь нь соёл, оюуны өмч, төсөв, санхүүгийн салбарын төрийн байгууллагын төлөөлөл байх ба бусад гишүүн нь кино үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа уран бүтээлч, мэргэжлийн төрийн бус байгууллагын төлөөлөл байна.
- 9.4. Мэргэжлийн төрийн бус байгууллага кино урлагийн чиглэлээр мэргэшсэн, таваас доошгүй жил ажилласан туршлагатай иргэнийг энэ хуулийн 6.1.4-т заасан журмын дагуу нэр дэвшүүлнэ.
- 9.5. Кино урлагийн чиглэлээр мэргэшсэн, таваас доошгүй жил ажилласан туршлагатай уран бүтээлч нь энэ хуулийн 6.1.4-т заасан журмын дагуу бие даан болон мэргэжлийн төрийн бус байгууллагаас нэр дэвшинэ.
- 9.6. Энэ хуулийн 9.3, 9.4, 9.5-д заасан албан тушаалтан, иргэнийг Зөвлөлийн гишүүнээр соёлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын

гишүүн баталж, чөлөөлнө.

9.7.Зөвлөлийн дарга төрийн албан хаагч байх бөгөөд түүнийг Төрийн албаны тухай хуульд заасны дагуу сонгон шалгаруулж, соёлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн томилж, чөлөөлнө.

9.8.Зөвлөлийн дарга, гишүүний бүрэн эрхийн хугацаа гурван жил байх бөгөөд уг хугацааг нэг удаа сунгаж болно.

9.9.Зөвлөлийн дарга, гишүүн нь төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр хүсэлт гаргагч, хүлээн авагч этгээдтэй нэгдмэл сонирхолгүй байна.

9.10.Зөвлөлийн дарга, гишүүн нь шийдвэр, санал, дүгнэлт гаргах үйл ажиллагаанд ашиг сонирхлын зөрчилд орж болох нөхцөл байдлыг мэдэгдэх, түүнээс татгалзах замаар урьдчилан сэргийлнэ.

9.11.Зөвлөл ажлын албатай байх бөгөөд өөрийн үйл ажиллагаа, төсвийн хөрөнгө, бусад орлогоос санхүүжнэ.

9.12.Зөвлөлийн дарга, гишүүний бүрэн эрх дараах тохиолдолд энэ хуулийн 9.8-д заасан хугацаанаас өмнө дуусгавар болно:

9.12.1.нас барсан;

9.12.2.чөлөөлөгдөх хүсэлтээ гаргасан;

9.12.3.өөр ажил, албан тушаалд томилогдсон, эсхүл сонгогдсон;

9.12.4.гэмт хэрэг үйлдсэн нь нотлогдож шүүхийн шийтгэх тогтоол хүчин төгөлдөр болсон;

9.12.5.хуульд заасан бусад үндэслэл.

9.13.Зөвлөл асуудлыг хуралдаанаараа хэлэлцэж, олонхын саналаар шийдвэр гаргах бөгөөд шийдвэр нь тогтоол хэлбэртэй байна.

9.14.Зөвлөл санхүүгийн тайлангаа жил бүр аудитаар баталгаажуулж, нийтэд мэдээлнэ.

9.15.Эрх бүхий этгээдээс кино үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаатай холбогдсон журам батлах, өөрчлөх, хүчингүй болгох тохиолдолд Зөвлөл 30-аас доошгүй хоногийн өмнө нийтэд мэдээлнэ.

9.16.Зөвлөл дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

9.16.1.кино үйлдвэрлэлийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомжийн төсөлд санал өгөх;

9.16.2.энэ хуулийн 20.1-д заасан зөвшөөрлийг олгох;

9.16.3.кино үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллага, хуулийн этгээдтэй хамтран ажиллах, холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд дэмжлэг үзүүлэх;

9.16.4.кино бүтээх зардлын тодорхой хувийг буцаан олгох үйл ажиллагааг зохион байгуулах, санал, дүгнэлт гаргах;

9.16.5.Кино урлагийг дэмжих сангаас санхүүжилт, зээл олгох арга хэмжээг зохион байгуулах, санал, дүгнэлт гаргах;

9.16.6.төсөл, арга хэмжээний санхүүжилт, хөрөнгийн зарцуулалтад хяналт тавьж, тайланг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авч, дүгнэлт хийх;

9.16.7.кино түгээлтэд баримтлах насны ангилал тогтоох;

9.16.8.залуу уран бүтээлчид дэмжлэг үзүүлэх төлөвлөгөө батлан хэрэгжүүлэх;

9.16.9.олон улсын кино арга хэмжээнд монгол киног нэр дэвшүүлэх, оролцуулахад санал өгөх, Монгол Улсад олон улсын кино наадам зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх;

9.16.10.мэдээллийн сан, цахим үйлчилгээний мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, хяналт тавих;

9.16.11.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

КИНО УРЛАГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН САН БҮРДҮҮЛЭХ, ЦАХИМ ҮЙЛЧИЛГЭЭ НЭВТРҮҮЛЭХ

10 дугаар зүйл.Мэдээллийн сан бүрдүүлэх

10.1.Соёлын тухай хуульд заасан журмын дагуу кино үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд холбогдох мэдээллийг бүрдүүлэх, дамжуулах, ашиглах, хадгалах, цахим үйлчилгээ үзүүлэх төрөлжсөн мэдээллийн сантай байх бөгөөд уг санг Зөвлөл эрхлэн хөтөлнө.

10.2.Энэ хуулийн 10.1-д заасан төрөлжсөн мэдээллийн санд дараах мэдээллийг бүрдүүлнэ:

10.2.1.кино үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд холбогдох хууль тогтоомж, эрх зүйн бусад баримт бичиг;

10.2.2.кино урлагийн статистик мэдээлэл;

10.2.3.тухайн жилд улсын захиалгаар бүтээх болон санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэхтэй холбоотой мэдээлэл;

- 10.2.4.зохиогчийн эрхээр хамгаалагдах бүтээлийг эзэмших, ашиглах, түгээхтэй холбоотой мэдээлэл;
 - 10.2.5.кино урлагийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа байгууллага, хүний нөөцтэй холбоотой мэдээлэл;
 - 10.2.6.монгол болон хамтарсан кинотой холбоотой мэдээлэл;
 - 10.2.7.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт зураг авалт хийсэн гадаадын кинотой холбоотой мэдээлэл;
 - 10.2.8.кино урлагийн шүүмж, судлалын мэдээлэл;
 - 10.2.9.кино урлагийг дэмжих төсөв, зардал, түүний зарцуулалт;
 - 10.2.10.кино бүтээх зардлын буцаан олголтын талаар;
 - 10.2.11.зохиогчийн эрхээр үл хамгаалах болон нууцад хамааруулаагүй бусад мэдээлэл.
- 10.3.Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бүтээгдсэн киног Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хуульд заасны дагуу төрийн архивд шилжүүлж, хадгалж, хамгаална.
- 10.4.Зөвлөл энэ хуулийн 10.3-т зааснаас бусад кино болон кино үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд холбогдох баримтыг хадгалж болно.

11 дүгээр зүйл.Цахим үйлчилгээ нэвтрүүлэх

- 11.1.Төрөөс кино үйлдвэрлэлтэй холбоотой үйл ажиллагаанд цахим үйлчилгээ нэвтрүүлнэ.
- 11.2.Цахим үйлчилгээ үзүүлэхэд Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хууль, Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн 6.4-т заасан журмыг баримтална.
- 11.3.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт гадаадын иргэн, хуулийн этгээдэд кино зураг авалт хийх зөвшөөрөл олгох болон кино бүтээх зардлын буцаан олголтын баримт бичгийг бүрдүүлэх, хүлээн авах, шийдвэрлэхэд тавих бусад шаардлагыг энэ хуулийн 13.5, 17.6-д заасан журамд тусгана.
- 11.4.Зөвлөлийн ажлын алба цахим үйлчилгээ үзүүлэх болон цахим баримт бичиг хөтлөлт, тоон гарын үсэг хэрэглэх, мэдээллийн системийн найдвартай ажиллагаа, аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

КИНО УРЛАГИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХЭД ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ

12 дугаар зүйл.Кино урлагийг дэмжих санхүүжилт

- 12.1.Кино бүтээх үйл ажиллагааг төрөөс дэмжих зориулалт бүхий Кино урлагийг дэмжих сантай байна.
- 12.2.Кино урлагийг дэмжих сан Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан эх үүсвэрээс бүрдэх бөгөөд уг сангаас дараах хэлбэрээр дэмжлэг үзүүлнэ:
 - 12.2.1.эргэн төлөх нөхцөлгүй олгох санхүүжилт;
 - 12.2.2.эргэн төлөгдөх хөнгөлөлттэй зээл олгох.
- 12.3.Энэ хуулийн 12.2-т заасан хэлбэрээр дэмжлэг үзүүлэхэд улсын төсвөөс шаардагдах хөрөнгийн хэмжээг улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, тухайн жилийн улсын төсөвт тусгаж батална.
- 12.4.Энэ хуулийн 12.2-т заасан санхүүжилтийн хувь, хэмжээг Засгийн газар тогтооно.

13 дугаар зүйл.Кино урлагийг дэмжих сангийн зарцуулалт

- 13.1.Кино урлагийг дэмжих сангийн эргэн төлөх нөхцөлгүй олгох санхүүжилтийг дараах төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд олгоно:
 - 13.1.1.монголын түүх, соёл, ахуй амьдралыг харуулах, эсхүл хүүхэд, залуучуудын хүмүүжил, төлөвшил, нийгмийн эрүүл мэнд, эрүүл, зөв амьдрах дадал зуршил хэвшүүлэхэд эергээр нөлөөлөх, эсхүл олон улсын кино наадамд өрсөлдөх зорилготой найруулагчийн хувийн бүтээлч чанар, гоо зүйн үнэлэмж, үзэл бодлын илэрхийллийг харуулсан кино бүтээх;
 - 13.1.2.монгол киног хадгалах, сэргээн хөрвүүлэх;
 - 13.1.3.олон улсын кино наадам, үзэсгэлэнд монгол киногоор оролцох, Монгол Улсад олон улсын кино наадам зохион байгуулах;
 - 13.1.4.кино урлагийн уран бүтээлч, ажилтныг хөгжүүлэх, мэргэшүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх.
- 13.2.Кино урлагийг дэмжих сангийн эргэн төлөгдөх хөнгөлөлттэй зээлийг дараах төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд олгоно:
 - 13.2.1.энэ хуулийн 13.1.1-д зааснаас бусад кино бүтээх;
 - 13.2.2.кино үйлдвэрлэлд шаардлагатай дэд бүтцийг сайжруулахад чиглэсэн техник технологи, программ хангамж, инновац нэвтрүүлэх.